

प्रत्येक मोटार वाहनाच्या विंडस्क्रीन किंवा
खिडकी यांच्या काचेबाबत.

मोटार वाहनाच्या खिडक्यांच्या काचेवर dark film
न लावणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

परिपत्रक क्र. एमव्हीआर-०८०७/प्र.क्र.१८/परि-२,

मंत्रालय, मुंबई-४००.०३२. दिनांक : २८ फेब्रुवारी, २००७.

शासन परिपत्रक

केंद्रीय मोटार वाहन नियम १९८९ च्या नियम १००(२) मध्ये मोटार वाहनाच्या विंडस्क्रीन किंवा खिडकी याची काच कशी असली पाहिजे व कशी ठेवली पाहिजे याबाबत तरतुद केली आहे. केंद्रीय मोटार वाहन नियम १९८९ च्या नियम १००(२) मधील तरतुद खालील प्रमाणे आहे.

"प्रत्येक मोटार वाहनाचा विंड स्क्रीन किंवा खिडकी याची काच अशी असली पाहिजे आणि अशा स्थितीत ठेवण्यात आली पाहिजे की ७० टक्क्यांपेक्षा कमी नसेल इतका दृश्य स्वरूपातील उजेड असला पाहिजे. बाजूच्या खिडक्यांसाठी वापरण्यात येणाऱ्या काचा अशा असाव्यात आणि अशा स्वरूपात ठेवण्यात याव्यात की, ५० टक्क्यांपेक्षा कमी नसेल इतका दृश्य स्वरूपातील उजेड आला पाहिजे तसेच त्या भारतीय मानकांशी (आय.एस. २५५३ (भाग-२) शी) जुळणाऱ्या असल्या पाहिजेत."

केंद्रीय मोटार वाहन नियमातील वरील तरतुदीवरून मोटार वाहनाच्या खिडकीची काच पारदर्शक व भारतीय मानकांची पूर्तता करणारी असणे आवश्यक आहे हे स्पष्ट होते. तथापि बहुतांश मोटार वाहनांच्या विंड स्क्रीन किंवा खिडकीच्या काचांवर dark film बसवून कायदा व नियमांतील तरतुदींचे उल्लंघन केले जाते असे निदर्शनास आले आहे.

मोटार वाहनांच्या खिडकीच्या काचांवर dark film बसविल्या असल्यास वाहनांत काही गुन्हेगारी कृत्य घडता असल्यास अथवा घडण्याची शक्यता असल्यास बाहेरूनही दिसत नाही. तसेच वाहनात घातपाती कृत्य करताना देश विघातक प्रवृत्ती मोटार वाहनाचा वापर करून घातपाती कृत्य करून सार्वजनिक मालमत्तेचे तसेच अति महत्वाच्या व्यक्तीच्या जिबितास धोका पोहोचवितात असे निदर्शनास आले आहे. तनामुळे अशा प्रकारांना आळा घालणे करिता मोटार वाहनांच्या खिडकीच्या काचा बसविताना नियमांतील तरतुदींचे पालन करणे, नियमांतील तरतुदीप्रमाणे पारदर्शक काचा बसविणे व देश विघातक प्रवृत्तींना प्रतिबंध करणे ही जनतेची एक प्रकारे सार्वजनिक जबाबदारी आहे. केंद्र शासनाच्या रस्ते वाहतूक व राजमार्ग मंत्रालयानेही

नियमांतील तरतुदीचे पालन करण्याबाबत तसेच नियमांतील तरतुदीचे उल्लंघन करणाऱ्या मोटार वाहनांच्या चालक/मालकांवर कारवाई करण्याबाबत शासनास सूचना दिलेल्या आहेत.

मोटार वाहन चालक/मालकांनी मोटार वाहनांच्या खिडक्यांच्या काचेवर dark film बसविल्या असतील तर त्यांनी त्या काडून टाकणे तसेच खिडक्यांच्या काचा या वर नमूद केलेल्या नियमांतील तरतुदीप्रमाणे पारदर्शक काचा बसवाव्यात याबाबत विविध प्रसारमाध्यमांद्वारे जनतेला सूचना द्याव्यात व मोटार वाहनांच्या खिडक्यांच्या काचा पारदर्शक ठेवण्यामागील शासनाची भूमिका पटवून दयावी. तसेच मोटार वाहन चालक/मालकांनी मोटार वाहनांच्या खिडक्यांच्या काचांवर dark film बसविल्यास त्यांचे विरुद्ध करण्यात येणाऱ्या कारवाईकडेही विविध प्रसिध्दी माध्यमांद्वारे जनतेचे लक्ष वेधावे.

मोटार वाहनांच्या खिडक्यांच्या काचावरील dark film काडून खिडक्यांच्या काचा नियमांतील तरतुदीप्रमाणे पारदर्शक काचा बसविणेबाबत मोटार वाहन मालकांस प्रसिध्दी माध्यमांद्वारे विनंती करून पंधरा दिवसांचा कालावधी देण्यात यावी. तदनंतर ही मोटार वाहन मालकांनी याबाबत कार्यवाही न केल्यास विशेष मोहिम राबवून तपासणी पथकांचा वापर करून मोटार वाहन मालकांवर कायदा व नियमांतील तरतुदीप्रमाणे कारवाई करावी. तसेच आपल्या परिक्षेत्रातील विविध संस्था/ व्यक्ती यांना यासंबंधीचे महत्त्व पटवून सहकार्य करण्याचे तसेच मोटार वाहनांच्या खिडक्यांच्या काचावरील dark film बसविलेल्या वाहनांची मोटार वाहन विभाग व पोलीस विभागास माहिती देण्याची विनंती करावी. त्याकरिता आपल्या परिक्षेत्रात तक्रार-कक्ष स्थापन करून प्राप्त झालेल्या तक्रारींवर त्वरेने कारवाई करावी.

तरी वर नमूद केल्याप्रमाणे मोटार वाहन विभाग व पोलीस विभागाने तात्काळ आवश्यक कार्यवाही करावी व आपल्या अधिपत्याखालील कार्यालयांना/अधिकाऱ्यांना कायदा व नियमांतील तरतुदी तसेच शासनाच्या सूचनांची कडकपणे अंमलबजावणी करणेबाबत सूचना द्याव्यात.

वरील प्रमाणे केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल विशेष पोलीस महानिरीक्षक (वाहतुक), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई, परिग्रहन आयुक्त, सह पोलीस आयुक्त (वाहतुक), मुंबई यांनी दि.२८.२.२००७ पूर्वी शासनास सादर करावा.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(रमेश शिंदे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन, गृह विभाग.

प्रति,

- १) पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- २) विशेष पोलीस महानिरीक्षक (वाहतुक), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ३) सर्व पोलीस महानिरीक्षक / उप महानिरीक्षक.

- ४) सर्व पोलीस आयुक्त.
- ५) सर्व पोलीस अधीक्षक.
- ६) परिवहन आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ७) सर्व प्रादेशिक परिवहन अधिकारी/ सर्व उप प्रादेशिक परिवहन अधिकारी.

प्रत माहितीकरिता :

महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांना विनंती करण्यात येते की उक्त शासन परिपत्रकास दिविध मराठी/इंग्रजी वर्तमान पत्रे, दूरदर्शन, इलेक्ट्रॉनिक मिडीया या प्रसिध्दीमाध्यमांद्वारे ठळकपणे प्रसिध्दी द्यावी, ही विनंती.